

EDINOST

Nemška protiitalijanska propaganda in manjšinsko vprašanje

Novi «Dijaški dom», ki ga postavi kralj Aleksander beograjskemu dijaštvu in ki se začne graditi na spomlad, bo stal na občinskem zemljišču, kjer se nahaja veliko igrišče sportnih društev in na katerem je že rezerviran prostor za beograjsko vseučilišče. Pred Dijaškim domom bo prirejen mestni park po izrecni kraljevi želji. Ta «dom» bo tako obsežen, da bo mogel sprejemati vse siromašne dijake. V njem bo 500 postelj, dvorana za učenje in jedilnica. Za vodstvo gradbe je določen od strani dvora arhitekt Pero Teodorović, ki se je mudil na Francoskem in tam proučeval vprašanje gradbe dijaških domov. Vseučilišče pa

je poverilo delo inženirju Nikoli Ne-
storoviču. Vse delo bo stalo 10 milijon-
ov dinarjev.

MADŽARSKA FALSIKACIJSKA AFERA

Madžarska falsifikacijska afera je
polna iznenadnih preokretov. Se pred
kratkim sta toliko madžarska vlada
kolikor madžarski tisk nastopala kaj
drzno in sta trdila, da so vesti v tisku
nasledstvenih držav pretirane ali sploh
neosnovane. S tem je bilo doseženo, da
so se nekateri listi — posebno angleški
— postavljali na stran madžarskega
režima, ali pa so se vsaj držali rezerv-
virano. Sedanji položaj pa je izključno
političnega značaja in so vsi ti listi, ki
so branili madžarski režim, globoko
kompromitirani. Naravno je, da sedaj
tisk prenaša odgovornost na tvorce
lažnivih informacij, ki so
prikrivale resnično stanje.

Posebno preseneča sedaj odločni na-
stop francoske vlade, ki se je odločila
za najostrejšo mere v izsledovanju te
afere in hoče razkriti vse nje ozadje.

Madžarske oblasti so poskušale vse
možno, da bi francoskim organom one-
moglo preiskavo, ker je zanesljiv
dokaz, da se za falsifikatorskim zloči-
nom skriva politična akcija ogromne-
ga pomena. Če bi se Madžarska še
obotavljala, potem bo dolžnost Dru-
štva narodov, da samo prevzame pre-
iskavo in jo dovede do kraja. Kajti go-
tovo je, da falsifikacijski skandal se ni
poznal v vsem svojem obsegu. Pa če
tudi so že dosedaj uspehi preiskave
katastrofalni za Madžare, vendar niso
izključena še nadaljnja iznenadenja.

ZA ROMANSKO-SLOVANSKO ZBLI- ŽANJE

se toplo zavzema varšavski list „Rzecz-
pospolita“. Naglašja, da slovanski in
romanski svet hočeta v miru živeti in
posvečati vse svoje moči gospodarski
obnovi. Zato sta dva sveta zblížujeta
instinktivno, pa tudi po načrtu. To
zblíževanje nima osvojevalnih, mar-
več le obrambne namene. Nima nika-
kega militarističnega značaja, marveč
mirovno-političen, gospodarski in kul-
turen značaj. Kali takega tesnejšega
sodelovanja sta poljsko-francoska in

čehoslovaško-francoska zveza. Taka
kal pa je tudi Mala antanta, ki spaja
dve slovanski državi z eno romansko.
Sem spada tudi poljsko-romunska
zveza. V teh zadnjih dneh se kažejo
obrisi čehoslovaško-italijanskega spo-
razuma. Romansko-slovansko sodelo-
vanje pa ni — tako zaključuje poljski
list — nikakor naperjeno proti Nem-
cem, ki jim ostanejo vrata vedno od-
prta za sodelovanje s slovanskim in ro-
manskim svetom.

Misel, ki jo razvija poljski list za
slovansko-romansko zblíževanje in
prijateljstvo, je bila od nekdaj naša
iskrena želja. In to tudi tedaj, ko je
avstrijski orel razpenjal svoje peroti
nad našo pokrajino, že v časih najhuj-
ših narodnih bojev med nami in na-
šimi sodeželani italijanskega plemena.
Vedno smo si želeli prijateljstva, mir-
nega sožitja in plodnega sodelovanja z
italijanskim svetom. Videz našega na-
sprotstva proti Italijanom, toliko nam
očitanega, je imel svoj izvor le v
vprašanju, na kake podlage naj se po-
stavi to naše medsebojno razmerje. Že
italijanski zgodovinar in publicist Ca-
buri pravi v svoji knjigi, o kateri smo
govorili že dni, povsem pravilno, da
brez zaupanja ne more biti zveze in
resničnega prijateljstva. Zaupanje pa
more zopet izhajati le iz medsebojne
pravičnosti in spoštovanja medseboj-
nih pravic. Iz izvajanja poljskega lista
pa je razvidno, da ne misli le na zblí-
žanje med vladami posameznih držav,
marveč govori o sporazumu med slo-
vanskim in romanskim svetom, torej
— med narodi. Le v interesu tega cilja
smo mi — in v tem se je naše nazira-
nje krizalo z onim naših italijanskih
sodeželanov — vedno želeli tako med-
sebojno razmerje, da bi mogli živeti
skupno življenje kot enakopravni v
vsakem pogledu: drug poleg drugega
in ne eden nad drugim. In tako raz-
merje je danes v obojestranskem inte-
resu bolj potrebno, nego kdaj poprej.

Naš življenj v Italiji sicer res ni velik
po številu. Toda po svojem zemljepis-
nem položaju ima veliko važnost, ker
bi mogel biti pomemben most do ti-
stega zblížanja med romanskim in slo-
vanskim svetom, ki ga želi poljski list.

Volilci pozor!

V dnevih od 1. do 15. februarja bodo
izloženi v občinskem uradu volilni
imeniki, kakor jih je sestavila občins-
ka komisija. Kder ni v imeniku vpis-
an, se lahko pritoži na pokrajinsko vo-
lilno komisijo in s. do 15. februarja ter
zahteva v smislu čl. 40. kr. odloka-
zaka od 4. februarja 1915, št. 149. vpis.
Vsak volilec ima zraven tega pravi-
co rekurirati proti vpisu volilcev in
proti razdelitvi občine na sekcije.
Volilci, pogledite v volilne imenike, če
ste vpisani, in če niste, zahtevajte z
rekurzom vpis. Preglejte tudi, če je kdo
po nepravilnem vpisu, in zahtevajte
na to izbris. Ne zamudite rok! 15. fe-
bruarja je zadnji dan.

Pojasnili dobite v uradih politične-
ga društva „Edinosti“ v Trstu in Gorici,
kjer vam tudi po potrebi sestavijo re-
kurze.

POLITIČNO DR. „EDINOST“ Tajništvo.

Zagrebski „Juturni list“ o našem jubileju

Povodom jubileja „Edinosti“ piše za-
grebski „Juturni list“: Ob tej priliki je
izšla „Edinost“ v slavnostnem izdanju,
h kateremu so prispevali najodličnej-
ši narodni in kulturni delavci z obeh
strani meje, kako visoko cenijo zaslu-
ge, ki si jih je pridobil ta edini dnev-
nik naših bratov skozi 50 dolgih let v
težkih razmerah, vedno neomajen na
obrambi naroda in njegovih pravic.

Podavši v krepkih potezih, z ozirom
na današnje razmere, zgodovino raz-
voja „Edinosti“, piše: Da je ob takih
razmerah napredovanje lista zelo otež-
kočeno, je kaj lahko razumljivo, ven-
dar je treba priznati, da je list kljub
vsem težočam v vsakem času storil
svojo dolžnost kot branitelj pravic
naroda, kateremu je glasilo.

SMRTNA KOSA

Predčerašnjim je umrl tu v viso-
ki starosti umirovljeni poštni uradnik
Ivan Farižič, doma iz Istre. Pokojnik
je v prejšnjih časih rad zabajal v slo-
vensko družbo in je bil vsem priljubl-
jen kot prijazen in šegav družabnik.
Visoko smo cenili njegov kremeniti
značaj in žarko njegovo radodoljube.
Radi bolehnosti, ki ga je nadlegovala
že dolgo, se je zadnja leta povsem
umaknil v tišino. Naj počiva v miru!

GLASBENI VEŠER

Nocoj ob 8.30 se bo vršil, kot že jav-
ljeno, koncert v prid šentjakobske po-
družnice S. D.

Društvene vesti

— Izlet v Hrpelje priredi D. K. N. Tom-
maseo ob priliki tekme s tamkajšnjim klubom.
Odhod z vlakom ob 12.20, povratek
ob 20. Prijatelji društva dobrodošli.

— M. D. P. Opčine. Danes ob 3. uri po-
poldne izredni občni zbor s sledečim
dnevni redom: 1. Izpolnitev odpora in
2. slučajnosti. Pridite vsi! — Tajnik.

— Srednješolsko združenje. Jutri ob
18.30 odborova seja. — Predsednik.

— Pevski zbor „Glasbene Matice“. V čer-
trtek 4. febr. ob 19. uri in pol pevka vaja
za ženske in moške glasove na stari poli-
ciji.

SPORT

Tehnično Vodstvo Nogometa

(Uradno poročilo)

Seja dne 28. januarja 1926.
Odobrenje tekme: Zarja-Sparta 2-1;
Prosek-Grad 2-0 (forfait Grad), Tom-
maseo-Rocol 2-0, Zarja Jadran 0-0.

Tekme Obzor-Gorica (1-2) in Volga-
Prosveta (1-0) se ne odobrijo radi pri-
zivo Obzora in Prosvete, za katerih
rešitev je treba preiskave.

Prenešene tekme: Adria-Prosek, Pri-
morje-Grad.

Dovoljene tekme: Sparta-Skedenj -
Pro Muggia, Obzor - Pro Servola.

Prvenstvene tekme: I. divizija: Re-
turne tekme se pričnejo 28. febr. t. l.
Občni zbor: se bo vršil dne 21. febr.
Kazen igralcu: Radi nespodobnega
vedenja na igrišču, se zabranjuje igral-
cu Drugoviču (M. D. Obzor), igranje 1
efektivne nedelje prvenstvenih tekem.

Kazni igralcem: Bertoncelj Avgust
(Sparta): zabranjeno mu je igrati 3
(tri) nedelje efektivnih prvenstvenih
tekem, radi dejanskega napada na sod-
nika po tekmi Zarja-Sparta. Šantin
Franc (Sparta): radi grožnje sodniku
po tekmi zabranjeno mu je igrati 1
(eno) nedeljo efektivnih prvenstvenih
tekem, ker kapetan Kofol Josip (Spar-
ta) strogi ukor radi grožnje sodniku po
tekmi.

Današnje tekme: Volga-Adria pre-
nesena radi slabega vremena na nede-
ljo 7. februarja 1926.

Igrišče Adria ob 10: Zarja-Primorje
(sodnik Plesničar), ob 12: Magdalena-
Adria (sodnik Plesničar).

Igrišče Primorje ob 14: Grad-Rocol
(sodnik Guštin).

Igrišče Jadran ob 14: Jadran-Tom-
maseo (sodnik Šuman).

Ukari igralcem: navadni: Markežič
(Rocol) radi nesportnega vedenja na
igrišču.

Današnja prvenstvena tekma med
Gradom in Rocolom, ki bi se morala
igrati na igrišču Primorja, odpade, ker
je Grad javil forfait. Toliko na znanje
Rocolu in Primorju.

Druge tekme se vršijo točno po ur-
niku objavljenem v U. P. T. V. N.

Dan pričetka returnih tekem prve
divizije po naznanjen.

Jutri, točno ob 20.30, zelo važna iz-
redna seja O. S. V. na mojem stano-
vanju. Prosim prisotnost vseh članov.

Predsednik.

Prip. ur.: Uradno redovanje I. in
II. divizije pričemo v torek.

Trsteniško igrišče.

Ob 1. uri: reserve Val-Libertas.
Ob 2. uri: Ponzianini-Vedetta Veloce.
Ob 3. uri: Val-Trieste.

Adria-Magdalena.

Druga divizijska četa Adria nastopi dan-
es v sledeči sestavi: Kreševič II., Kreše-
vič I., Vrtovec I., Petelin, Stok, Kosič, Mo-
rel, Smrdel III., Vrtovec II., Šuligoj, Ker-
ševan. Kapetan Smrdel III. se pozivlje, da
postavi četo na igrišče točno, kakor stoji
in da prinese s seboj kartelne. Igralci to-
čno!!! — Vodstvo.

Igrišče Adria — Zarja-Primorje.

Tekme II. divizije pričnejo ob 11. uri na
igrišču Adria.

S. D. Adria. 137... 137... 137... 137... 13
Drimm... „Halo?“... „Če trinajstič kli-
čem na trinajstem aparatu števil 13. Ali
spite?“... „Halo, kdo tam?“... „Številka
169.“... „Za vruga, 13 krat 13. Pardon, že-
lel sem trinajst — gospodična Trinajst!“
— „Se motite gospod jaz se imenujem Pina
in ne Trinajst!“... — „Trinajst, številko tri-
najst hočem!“... „Evo je!“... — „Halo, kdo
tam?“... „Majordomus kraljestva zdrave
zabave, ekscelencija Kurent!“... —
— „Oprostite ekscelencija — videl sem, da tri-
žaško športno društvo Adria nekam skriv-
nostno rabi v zadnjem času vašo priljubl-
jeno številko. Že trinajst dni in trinajst
noči mi roji številka po glavi. Jeli to mor-
da v zvezi z Vašim vsemočnim kralje-
stvom?“... — „Ne vem kdo ste, a povem
vam vseeno, če znate molčati — naznanil
da pošlem omenjenemu društvu na trinaj-
stega februarja trinajst poslanikov trinaj-
stih rodov in trinajstih plemen. Vsak bo
na trinajstega moje trinajsto kralje-
stvo —!“... — „Kdo bo spremljal ekscel-
enco?“... — „Aha, že vidim — žurnalist
ste — veste kaj, pridite, pa boste videli!“
137... 137... 137... 137...

— „Pro Servola“ — „Obzor“

Na igrišču „Obzora“ v Rocolu se srečata
danes gori omenjeni četi.

Začetek ob 15. uri točno. — Pred tek-
mo se bo odigrala v naših športnih krogih
tako težko pričakovana „gentelmanska
tekma „Obzora“ — „Prosveta“. — Začetek
ob 13.30.

— „Pro Servola“ — „Obzor“

Na igrišču „Obzora“ v Rocolu se srečata
danes gori omenjeni četi.

Začetek ob 15. uri točno. — Pred tek-
mo se bo odigrala v naših športnih krogih
tako težko pričakovana „gentelmanska
tekma „Obzora“ — „Prosveta“. — Začetek
ob 13.30.

Iz tržaškega življenja

Smrt pod avtomobilom

Včeraj popoldne se je pripetila v
ulici G. Boccaccio velika nesreča, pri
kateri je uboga starka izgubila življe-
nje. Okoli 10. ure je privozil po ome-
njeni ulici zasebni avtomobil tržaškega
tovarnarja Julija Della Zonca, ki ga je
vodil 41-letni sofer Ivan Faber, stanujoč
v ulici Moise Luzzatto št. 19. Avto,
ki ni vozil prenaplno, je zavil v ulico
Ariosto, kjer se je obrnil in zavil zopet
v ulico Boccaccio. Ravno v času, ko se
je to zgodilo, je prišla iz hiše št. 29 stara

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

SLOVENSKO BRALNO IN PODPORNO DRUŠTVO V GORICI

„Goriška Straža“ me je obdružila v svoji
številki od 23. januarja, da hočem likvi-
dirati Slovensko bralno in podporno društvo
v Gorici, kateremu sem predsednik. Da
se modri, ki urejujejo ta list, prepriča-
jo, kako bedastočo so iztuhli, jih po-
zvam, naj prečitajo kraljevski odlok, ki je
bil objavljen v Uradnem listu od 28. no-
vembra, s katerim se razteguje na nove
province italijanska zakonodaja o social-
nem zavarovanju.

Pravzaprav bi ne smelo biti potrebno,
tak list, kakor je „G. S.“, ki se vedno dela
silno navdušenega za trpeče stanove in
njih se tičoč vprašanja, še le pozivati, naj
se pouči o takem zakonu, kakršen je ta,
ki radikalno premenjuje važne socialne
zakone. A zdi se, da je to vendarle potre-
ba. Zato gospodo okrog „G. S.“ opozorjam
zlasti na člen 7. tega odloka, ki odreja, ka-
ko se bo vršilo delavsko bolniško zavarova-
nje po 1. marcu, ko stopi v veljavo novi
zakon. Od tedaj naprej bodo namreč smela
vršiti to zavarovanje poleg okrajne bolni-
ške blagajne samo taka društva, ki zado-
brezno dovoljenje od ministra za narodno
gospodarstvo. Minister pa sme dati to do-
voljenje le v izjemnih slučajih društvom,
katera imajo najmanj 500 članov, ako je
prepričan, da delovanje društva ne bo na
škodo okrajni bolniški blagajni. Naše Slo-
vensko podporno društvo pa ima to smolo,
da številu njegovih članov daleko zaostaja
za predpisom, ne dosega ga niti za polo-
vico!

Ni treba imeti bogzna koliko soli v glavi,
da se spozna, v kakem položaju se nahaja
sedaj naše društvo. Od 1. marca naprej
mora ustaviti vsako delovanje na polju
delavskega zavarovanja, ker pač nihče ne
bo pričakoval, da bi hotel minister nam
ljubo kršiti izrecne pogoje zakona in da
bi nam dal dovoljenje za nadaljnje delo-
vanje, ne da bi izkazali obstoj prvega pre-
pogoja! Delovanje podpornega odseka na-
šega društva torej ne ustavim jaz, temveč
zakon in naravna posledica bo pač likvi-
dacija tega odseka. Ali naj društvo še ob-
stoja s samim bralnim odsekom, pa bo od-
ločil društveni občni zbor.

Sicer pa bi uredniku „G. S.“ že sama
zdrava pamet lahko povedala, da predse-
dnik ne more samolastno likvidirati obsto-
ječega društva in bi torej lahko presodil,
koliko vrednosti more imeti vest o mojih
grdih naklepih proti bralnemu in podpor-
nemu društvu — ako mi je zares prišla na
uho.

Dr. Fran Gaberšek.

Šah.

Goriški šahisti se pripravljajo za nov
turnir, ki se ima vršiti v kratkem v ka-
varni „Garibaldi“. Čujemo, da se ga ude-
leži tudi več Slovencev, med njimi v go-
riških krogih poznani šahist G. Trpin.
Razpisanih je več darov. Zmagalec bo
proglasen za mestnega prvaka. Bomo vi-
deli, kako se izkažejo.

ženska z veliko culo perila na glavi, in
hotela preko ceste. Očividno v negoto-
vosti, kam se bo avto končno obrnil, se
je sprva umaknila, a se je hipoma zo-
pet premislila in krenila naglo čez uli-
co. Storila pa je to v neugodnem tra-
notku, kajti prišla je ravno pred avto,
ki jo je podrl, dasi je Sofer, zapazivši
nevarnost, naglo ustavil. Nesrečna
starka je prišla pod kolesa in obležala
nezavestna. Sofer ji je takoj priskočil
na pomoč, jo s pomočjo navzočih lju-
di posadil v avto in jo prepeljal v
mestno bolnišnico. Tam je zdravnik
ugotovil, da je stanje starke obupno,
kajti poleg številnih poškodb in ran
pa raznih delih telesa je imela tudi
počeno črepanjo in nevarno pretresena
možgane. Kakih 10 minut pozneje je
revica izdihnila.

Do sedaj ni bilo še mogoče dognati
istovetnosti nesrečne starke, ker ni
imela pri sebi nikakih osebnih listin.
Pri njej so našli znesek 73 lir, majhen
kip sv. Antona, svetinjo iz aluminija,
predstavljajočo istega svetnika, par
rohcev in nekaj druge drobnarije.
Starka je bomo oblečena, kaže kakih
70 let in je najbrž po poklicu perica,
doma iz bližnje okolice.

Iz tržaške pokrajine

NABREŽINA

Himen.

Včeraj se je poročil v Sv. Križu naš ne-
umorni tajnik „Knjižnice“ in „Godi, dru-
štva“ Slavko Pertot z gđno Avrelijo Ten-
ce. Bilo srečno.

— Delavski sindikat: Ker je naša vas po
večini industrijalna, je pač polja dovolj za
sindikalno delovanje. Pred vojno kakor
tudi v boljševiski dobi po vojni je gospo-
darila tu absolutno le socialistična oz. ko-
munistična organizacija. — Odkar pa so
bile te organizacije prisiljene ustaviti
svoje delovanje, je bilo naše delav-
stvo brez vsake organizacije. Ker pa im-
amo sedaj nov zakon, s katerim se prizna-
vajo le fašistovski sindikati, se je tudi tu
prišlo gibanje za ustanovitev slične or-
ganizacije. Inicijativo za to je dal tukajšnji
fašjo. Sicer je naš fašjo že enkrat poskušal
organizirati delavstvo v svojih organiza-
cijah — in to se v dobi g. Scoppia, a se
mu ni posrečilo.

Pred 10 dnevi so pa sklicali informati-
ven sestanek v bolniško blagajno, kateri
je pa bil od delavske strani le malo obis-
kan. Po tem sestanku je bil sklican javen
shod v bližini kamnolomov — in to v torek
26. t. m. ob 4.30 pop. Na prošnjo fašja so
gospodarije ustavili dele že ob 4. tako da se
lahko vsi delavci udeležijo shoda. Točno ob
uri so sklicatelji tudi bili na mestu, ter
pričakovali delavstvo. Navzoč je bil tudi
fašistovski strokovni tajnik iz Tržica. Ko
so pa delavci zapustili shod, je ogromna
večina, mesto da bi se podala na shod, od-
šla naravnost domov. Na prostoru, kjer se
je imel vršiti shod, se je zbralo jedva ne-
kaj čez 50 oseb in to z učenci vred. Ako
pomislimo, da je zaposlenih v kamnolo-
mih čez 900 delavcev, je bila seveda ta
udeležba brezpomembna.

DNEVNE VESTI

Čitateljem „Edinosti“

Vodstvo našega lista se je bavilo v
svoji zadnji seji z gmetnim položajem
našega lista in je prišlo do zaključka,
da mora tudi „Edinost“, kakor so to
storili vsi italijanski listi že pred me-
seci, zvišati ceno posameznih števk od
20 na 25 stotink. Naše vodstvo je od-
lašalo s tem poviškom, dokler je le
moglo. Toda razlogi, ki so prisilili dru-
ge liste k temu koraku — naraščajoča
draginja vseh potrebnih za izdajanje
lista — veljajo danes še v veliko večji
meri. Prepričani smo, da naša jav-
nost, ki je tako vzljubila naše glasilo
in ki tako pravilno razumeva pomen
tega lista za vse naše narodno smo-
vanje in življenje, z neomajno poštvo-
valnostjo sprejme ta neznačajni povišek
ter da nam čitatelji ostanejo zvesti, ka-
kor so bili vedno doslej.

Nova cena posameznih števk stopi v
veljavo s 1. februarja t. l. Istočasno se
zviša tudi naročnina, ki bo od ome-
njene dne dalje znašala:

za 1 mesec L 8
za 3 mesece „ 22
za 6 mesecev „ 38
za celo leto „ 70

Za inozemstvo: ista naročnina z do-
plačilom L 6'50 na mesec za poštnino.

Stanovanjsko vprašanje

Važen odlok tržaškega prefekta

Izšel je ravnokar poseben odlok tu-
kajšnje kr. prefekture (od 29. t. m.), ki
mu je predmet kočljivo stanovanjsko
vprašanje na ozemlju tržaške občine.
Odlok se deli po svoji vsebini v dva
glavna dela, katerih prvi vsebuje do-
ločbe za pobijanje znanih zlorab, ki so
se razpasle v Trstu v obliki kupčije s
stanovanji pod različni pretekami, ki
naj bi skrivale pravi, t. j. izključno
koristolovski namen raznih posredov-
alcev itd. Drugi del odloka pa podaja
odredbe, ki so potrebne za uvedbo ob-
lastvenega nadzorstva oddajanja in
najemanja stanovanj, katero nadzoro-
vanje naj dovede do vzpostave pre-
jšnjih poštenih navad na polju tega
važnega dela socialnega življenja v
mestu. Važno so v tem odloku dalje
tudi določbe, ki se nanašajo na blaže-
nje posledic, ki jih bo rodil prehod iz
sedanega režima v režim svobode,
kateri nastopi, ko bo izdan novi za-
kon. Najzanimivejše v tem odloku pa
je brez dvoma to, da se bodo razpolo-
ljiva stanovanja, oddajanje in najema-
nje in druge spremembe objavljale v
uradnem listu, tako da bo vse to po-
slovanje javno in pod nadzorstvom
tudi mestnega javnega mnenja.

V naslednjem podajamo glavno vse-
bino tega odloka.

Čl. 1. prepoveduje vsako vmešava-
nje, posredovanje ali spekulacijo tret-
jih oseb pri oddajanju stanovanj kakor
tudi vsa taka pogajanja. Prepovedano
je tudi sprejemanje nagrad za taka
posredovanja (odpravnina, buona
uscita, prodaja opreme itd.). Vse take

pogodbe so brez veljave, sprejeti den-
ar se bo moral povrniti.

S čl. 2. se prepoveduje kupčija s
praznimi stanovanji in lokali, t. j.
njih dajanje v podnajem. Podnajem
sploh pa je dovoljen, če privoli vanj
gospodar in če nima nikakih spekulati-
vnih namenov, t. j. če je podnajemni-
ca sorazmerna najemnine, ki se mora
plačati gospodarju. — Čl. 3. določa
kazni za gospodarje prenočišč in sob, ki
bi zahtevali pretirane cene. Kazen ob-
stoji v odvzetu obrtnega dovoljenja. —
Čl. 4. prepoveduje in odpravlja vse po-
sredovalce za stanovanja in prazne lo-
kale. Kršiteljem te določbe se vzame
obrotno dovoljenje in se bo proti njim
postopalo po zakonu. — Čl. 5. predpi-
suje, da bodo morali gospodarji praz-
nih ali opremljenih stanovanj in loka-
lov naznaniti te prostore pisмено ko-
misarijatu javne varnosti dotičnega
okraja v 24 urah po odpovedi najema
ali po izgonu ali po poslani zahtevi po
novi najemnine, oziroma v 24 urah po
začetku pogajanj za oddajo prostorov,
ki so jim sedaj na razpolago ali jim
bodo v kratkem ali pozneje. Ta nazna-
nitev se ima napraviti v štirih izvodih
na posebnih vzorcih in jo podpiše go-
spodar, oz. najemodajalec ali upravi-
telj. En izvod se vrne naznanilcu s po-
trdilom. — Čl. 6. Najemnik, ki dobi od-
poved stanovanja ali poziv, da ga za-
pusti, ali predlog za obnovitev najema
na podlagi novih pogojev, naznani to
komisarijatu svojega okraja. Naznani-
tev se napravi v dveh izvodih na po-
sebnih vzorcih. En izvod s potrdilom
se vrne naznanilcu. — Čl. 7. Gospodar-
ji, najemodajalci in najemniki morajo
opraviti te naznaničitve do 2. februarja,
kolikor gre za prostore, ki so bili od-
povedani, ponujeni, oddani v najem in
postali razpoložljivi v mesecu januarju.
Oblastvo javne varnosti izroči dva
izvoda naznanitve prefekturi, a tretje-
ga ohrani zase za svoje poizvedbe. —
Čl. 9. Prefektura bo skrbela za objavo
naznanil v uradnem listu. Gospo-
darjem in najemodajalcem je prepo-
vedano ob času pogajanj višati najem-
nino, ki je bila napovedana v nazna-
nilu. — Čl. 10. Po sklenitvi najemne
pogodbe se mora sklenitev naznaniti
istemu komisarijatu, kateremu je bila
vročena prva naznanitev. Tudi ta na-
znanila se objavijo v uradnem listu. —
Čl. 11. Prefektura bo imenovala pose-
bno komisijo, ki bo proučevala napo-
vedi in naznaničitve in najemne cene, ki
bo stavila prefekturi predloge glede
ukrepov, ki bodo potrebni s strani ob-
lastev. Sporočila te komisije se obja-
vijo v uradnem listu. Ista komisija bo
dajala na poziv prefekta tudi mnenje o
morebitnih zlorabah. V teh slučajih se
mnenje komisije sporoči prefekturi,
katera bo na tej podlagi sestavljala
osebne zvezke prizadetih. Komisija bo
tudi lahko posredovala v sporih, ako
jo obe stranki za to zaprosita. — Čl. 12.
Na vseh hišah, kjer so prostori za naj-
em na razpolago, se mora na vidnem
mestu in na zunanji strani glavnih
vrat obznaniti to s posebnim oglasom.

onih dni, ko smo vlivali v skoro otožna srca mater in očetov in tudi mladine novega duha, nove vedrine, novega poleta in tudi vesele zabave. Najprej z vzhodnim zanosom do novih uspehov!

Se nekaj! Ob tej priliki se z nado vprašujemo: Ne bi li bila ona mladina, ki smo jo v nedeljo videli, da se zbira na odru in okoli odra, sposobna vdihniti življenja še vedno spečemu »Napredku«? Ne bi li ona čutila zadostne težnje, da užge v »Napredku« plamen svežega življenja, obdanega z vedrim duhom nebrzdanega napredka in z zdravim smislom za delo na razvoju bodoče enotnosti Vrtojbe. To naj bo tudi cilj »gornjega« in »dolnjega« konca in v tem podesetorimo vsi svoja prizadevanja. Združimo svoje sile za prosvetno in vzgojno delo!

TOLMIN

Na seji fasistovskega direktorija našega trga so se spravili gg. na čiščenje svojih vrst. Sicer o čiščenju ne vemo še nič natančnega; le toliko je znano, da je rekel g. tajnik Urzi na koncu preko dve ure trajajoče seje, da je žalosten, da bodo po reviziji le v majhnem številu, da ga pa tolaži dejstvo, da bodo ravno oni organizatorji duhovne aristokracije fašizma in naroda. Seji je prisostvoval tudi g. Ivan Mrak, ki je gotovo velika potenca te aristokracije.

Naši dijaki so k svojim drugim poslom dobili letos še plesne vaje, da bo pust tem bogatejši. Sicer pa se je tudi v tem slučaju marsikdo vdal iz golega in nepotrebnega strahu v boju za obstanek in zatajil svoje želje in misli za kos kruha.

Nekaj novega je našel tolminski dopisnik »Straže«, da je namreč nekdanji dijak tukajšnjega učiteljskega krašna postal dijakom nepriljubljen in da ga ne marajo. Vaše dijaštvo pa dragi »Dober prijatelj« ni še ves Tolmin in vaša trobenta tudi ne trobenta tako glasno, da bi poleg nje ne bilo slišati nobenega drugega instrumenta.

Mnogo nepravil nam je zadnje čase prizadevalo vreme. Snega že dolgo ni bilo toliko pri nas kot ravno letos. A sedaj je že bolje in počasi skopni popolnoma. Zlasti so mnogo trpeli konji in sploh vsa tovarna živina na snežnih poteh. Opazil pa sem nekaj v našem koncu dežele, česar nimajo povsod in kar jasno kaže zdrav smisel naših ljudi za organizacijo in organizacijsko delo in je vseeno še ostanek od časov »robotov«.

In res se imenuje ta nepoznana stvar **robot**, ki je pa prostovoljna in vendar vsem ukazana. Ko je zapadel zadnji sneg, je bilo težavno priti iz najbližjih vasi v okolici do cerkve. In ko je sneg ponehal, je dala vsaka hiša v vasi eno svojo moč in v nedeljo si lahko šel po odkidanih poteh brez vse nevarnosti k maši, čeprav je še v petek po noči snežilo.

Z našim konsumom vred je prodajala tudi podružnica v Volčah, ker je ta tolminka nesreča stegnila tudi tje svoje krepilje. Vsem našim zadržanjem pa naj bo to v dober pouk, da bodo vedeli, da imajo tudi oni nekaj pravice pri pregledovanju dela onih, ki delajo zanje. In pa, da kdor svoje lastne zadruge ne podpira, ne sme upati, da jo bodo podpirali drugi.

Društvo na Volarijih si je kupilo harmonijo. Nekdaj je bilo g. Ferjančiču strašno narobe, da to društvo sploh živi, kaj pa danes? Nam in pa volarskim društvom je pa le dokaz, da je zdravo in krepko v vsej svoji notranjosti, da je močno in edino in da lo ostalo tako, pa naj potem še toliko grmi in poka in naj se magari še tako ustanavljajo krožki, povsem razdiralni.

Visoko v gorah napravljajo mnogi naši fantje drva neki trdki in si služijo svoje težke solde. Nekoč so hodili ljudje iz naših vasi na Hrvaško in celo v Romunijo. V Poljubinu živi celo človek, ki jo je iz Romunije prinesel peš domov, ker so ga za ves denar osteparili. Danes pa imajo isto delo tu pri nas doma. Sekajo gozde kar na debelo. Samo tega se bojimo, da ne posekajoje lastnega stropa in da se ta ne bo nekoč zrušil na nje same. Trgovci jo bodo tedaj nanreč strumno popihali in ne bodo gledali bede, kateri bodo prvi zrušili. — No, pa drugič se kaj lepega.

IDRIJA.

Važno zborovanje idrijskih rudarjev.

V nedeljo dne 24. januarja tek. leta ob 14. uri popoldne se je vršil v rudniški gledišču javen rudarski shod, katerega je sklical novi odbor fašistovskega sindikata. Ker tajnik Schiavi ne zna slovenski, je otvoril shod odbornik Kokalj Franc in pozval navzočne zborovalce, katerih je bilo od 6 do 700, naj si izvolijo predsednika shoda. Izvoljen je bil na to Ivan Krašna, ki je podal besedo poročevalcu odbora Fr. Kokalju. Imenovan je poročal, da je odbor na svoji seji sicer odobral pred meseci od strani »Federacije« sestavljen in odobren načrt za novo delovno pogodbo, da pa se je nekaterim izmed odbora zdela svota, ki bi jo po novi delovni pogodbi moral plačevati rudnik svojim delavcem previsoko in so bili mnjenja, da bi se znižala. Ker noče vplivati na zborovalce, pozivljajo shod, naj on odloči. Izražal pa mnjenje, da sporazum ne bo tako lahek, kakor se je obljubljalo od gotove strani na ustanovnem obecnem zboru. K besedi se oglasi nato Franc Vidmar in razloži še enkrat delovno pogodbo, kakor je bila sestavljena meseca septembra in razloži in odobrena na devetih sestankih, delavcev vseh kategorij in obratov. Delovna pogodba, ki je bila v veljavi od leta 1912 je imela dva razreda vsak po devet plačilnih stopenj. Nova delovna pogodba pa bi imela samo pet plačilnih stopenj. Da bodo naši čitatelji poznali to delovno pogodbo, kakor so si jo idealno

zamislili naši rudarji, jo podajamo v celoti kakor se glasi:

Plačilni pravilnik za delavce kr. rudnika in žgalnice v Idriji.

- § 1. Za stalne delavce se določajo s 1. novembra 1925. sledeče temeljne plače. 1. stopnja L 18.50, 2. stopnja L 20, 3. stopnja L 21.50, 4. stopnja L 23, 5. stopnja L 24.50.
- § 2. Za profesionaliste, to je za monterje, ključavničarje, kurjače, strojnike, kovače, mizarje, tesarje, itd. se določijo poviški 10% temeljne dneve pod točko 1. tega pravilnika.
- § 3. Za nestalne delavce, to je izpod 16 let starosti, se določa temeljna plača L 13 in družinska doklada, kakor določa točka 6. tega pravilnika.
- § 4. Predstojerje temeljne plače (normalne dneve) veljajo za celotni delovni čas, to je 8 ur dnevno. Novo sprejete starejše delavce uvršča kr. rud. razmateljstvo po njih sposobnostih v plačilne stopnje, oziraje se na njih starost.
- § 5. Premaknitev v višjo plačilno stopnjo se vrši avtomatično vsakih 6 let, pri čemer si 16. letom starosti.
- § 6. Družinsko-draginske doklade se določijo delavcem kr. rudnika in žgalnice na vse storjene dneve sledeče: 1) Delavec sam ali vdovec brez otrok L 1. 2.) Porochen ali vdovec z enim otrokom L 3. 3.) Porochen z enim otrokom ali vdovec z dvema otrokoma L 4.50 4.) Porochen z dvema otrokoma ali vdovec s tremi otroci L 6. 5.) Porochen s tremi ali vdovec s štirimi otroci L 7.50. 6.) Porochen s štirimi ali vdovec s petimi otroci L 9. 7.) Porochen s petimi ali vdovec s šestimi otroci L 10.50. 8.) Porochen s šestimi ali vdovec s sedmimi otroci L 12. 9.) Porochen s sedmimi ali vdovec z osmimi otroci L 13.50. 10.) Porochen z osmimi ali vdovec z devetimi otroci L 15. Te doklade pa se z ozirom na draginjo s kr. rud. komisarijatom in delavskimi zastopniki sporazumno višajo ali nižajo.
- § 7. Bolniške dneve se določijo na 60% od normalne dneve in z družinsko doklado po točki 8. tega pravilnika.
- § 8. Družinsko-draginske doklade na bolniške dneve za vse delavce se določa sledeče: Delavec sam L 2.20 L, z eno osebo L 2.70 z dvema osebama L 3.20, s tremi osebami L 3.70, s štirimi osebami L 4.10, s petimi osebami L 4.50, s 6 osebami L 4.90, s 7 osebami L 5.30, z 8 osebami L 5.70, z devetimi osebami L 6.10.
- § 9. Oskrbištvom kr. rudnika in žgalnice pristojni pravica vpeljati poljubno pogodbeno dela (akord), kjerkoli je treba, in se vnaprej določa z ozirom na temeljno plačo. Če delajo pri enem oddelku delavci različnih normalnih dni, se določa pogodbenina (akord) vedno na podlagi delavca z najvišjo normalno dnevno.
- § 10. Za nedeljska dela se določijo 50% doklade na temeljne plače.
- § 11. Čezurno delo, katero se vrši pa samo v izrednih slučajih in nujni potrebi in le z dovoljenjem rudniške oblasti, ter v slučaju nevarnosti življenja zdravja in podjetja, se sporazumno odškoduje.
- § 12. Na rojstni dan Nj. Vel. kralja Viktorja Emanuela III. t. j. 11. nov. in na rudniški praznik Sv. Abacija 22. junija se določijo plačilni temeljni plač točke 1. tega pravilnika.
- § 13. Pri sprejemanju delavcev v rudniško delo se je ozirati v prvi vrsti na domače, posebno na sinove rudarjev, seveda če odgovarjajo njihove moči in sposobnosti delu. Predhodne določbe. Pri vstopitvi stalnih delavcev, ki se ima izvesti s 1. nov. 1925. se upoštevajo za podlago njih službena leta pri kr. rudniku in žgalnici v Idriji, in sicer vsakih šest let za premaknitev v višjo stopnjo tega plačilnega pravilnika. Le za profesionaliste velja za uvrstitve v višjo stopnjo tudi njih učna doba, t. j. tri leta. V smislu predstojerjega poviška temeljnega plač se revidirajo tudi pogodbenine (akordi). Nove bolniške dneve stopijo v veljavo istočasno z novimi temeljnimi plačami. Enako se revidira v % vsled poviška temeljnega plač tudi dodatek št. 8 pravil »Bratovske skladnice«. V smislu predstojerjega poviška temeljnega plač se revidirajo tudi pokojnine v % seveda po sklepu obecnega zbora »Bratovske skladnice«. Z dnem izdajanja predstojerjega plač pravilnika stopijo vsi dosedanj pravilniki, doklade, pogodbenine in določbe za bolniške dneve in pokojnine, v kolikor niso vključene v predstojerji plačilni pravilnik, iz veljave.
- § 14. Govornik Vidmar povdarja upravičenost novega plačilnega pravilnika z ozirom na konservativnost starega pravilnika kakor tudi z ozirom na vedno rastočo draginjo ter izdatke delavcev, katerih prej ni bilo, t. j. »ricchezza mobile« in zavarovalnina za brezposelnost, na katerih plačajo rudarji letno okoli 400.000 lir ter pravi, da bi bil s sprejetjem novega plačilnega pravilnika najboljše dosežen sporazum. Navzočni so nato še enkrat enoglasno sprejeli novi plačilni pravilnik z zahtevo, naj se odpošlje na merodajna mesta, na kar je bila prva točka dnevnega reda, t. j. »Delovna pogodba« izčrpana.
- § 15. Sledila je druga točka »Slučajnosti«. Kot prvi se je oglašil k besedi Franc Poljanec, ki je poročal o veliki važnosti novoustanovljene bolnišnice ter žrtvah, ki jih je naše mesto že in jih bo še nosilo, ki pa bodo izgubljene, če ne bo bolnišnica redno delovala. Pred vsem je potrebno, da dobimo zdravnik, ki bodo dvignili ugled bolnišnice ter govorili tudi jezik našega ljudstva, kajti drugače bolnišnica ne bo uspela ampak bo že ob svojem začetku obsojena na smrt. Svota, ki so se žrtvovali v ta namen, pa bodo izgubljene. Ker se ima v kratkem izvršiti imenovanje konsorcijskih zdravnikov za tukajšnji okraj, predlaga, naj se odpošlje tozadevna spomenica: kr. prefekturi v Videm, kr. prefekturi v Idriji ter občinskemu komisariju v Idriji kot predsedniku konsorcija. Spomenica, ki je bila na to od zborovalcev enoglasno sprejeta se glasi:
- 1) Delavstvo kr. živorebrnega rudnika v Idriji, organizirano v tukajšnji krajevni sindikalni organizaciji, zbrano na javnem shodu dne 4. januarja tek. leta v kraljevem rud. gledišču: priznava velik pomen preteklo jesen tukajšnje novoustanovljene bolnišnice ter pozdravlja nje ustanovitve.
- 2) Ugotavlja pa, da bodi obstoj in delovanje bolnišnice zadobil svoj pravi pomen še le tedaj, ko bo preskrbljena z

MALI OGLASI

KMETJE, VRTNARJI. Mešanice umetnih gnojil za posamezne rastline: krompir, Vsakovrstne kmetijske stroje, e e paradižnike, grah travnike itd. Semena originalna, zanjčena. Vsakovrstne kmetijske stroje. Gospodarska navodila od strokovnjaka dobite v Trstu samo pri **TRŽAŠKI KMETIJSKI DRUŽBI** Via Torre bianca št. 19, tel 44-39.

ZIVINOZDRAVNIŠKA SREDSTVA proti vsaki živalski bolezni se dobijo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 60

KNJIGE v dobrem stanju: »Dama s kamelijami«, »Dekle z biseri« »Quo vadis«, »Opatov Praproščak«, »Knez Crni Jurij«, »Potop«, »Mali vitez«, »Rodbina Polanski«, »Tomaž Krmiljavček« in »Ziva pokopana« kupim. Vrtar, Via Boccaccio 17. 121

SLUŽBENJA se sprejme v Via Valdivio št. 20, gostilna 122

STAVNO PODJETJE in izdelovanje betonskih izdelkov Leopold Oblak v Il. Bistrici sprejema vse v svojo stroko spadajoča dela. Načrte in proračune napravi ob prejemu dela brezplačno. Posreduje tudi pri nakupu ter prodaji stavb in zemljišč. 123

SOBA in kuhinja se prodata po nizki ceni. Scorcio S. Pietro 9/I. Rojan. 124

ČEVLJARSKI pomočnik, dobro izučen, se sprejme. Stančič, Herpelje. 120

SLOVENSKA učiteljica bi poučevala po zmerni ceni otroke začetnike v materinem jeziku. Rojan, Via Apiari 31/IV. 118

GOSTILNA — buffet, z vso opremo, 6 sobami, električno razsvetljavo, vrt, vinograd, več njiv in travnikov se takoj prod. Eventuelno sama hiša z vrtom. J. Godnič, Komen 33. 117

ZEMLIŠČE (tri četrti njive), pripravno za zidanje ali obdelovanje, se prodajo periferiji Gorice. Naslov pove gorška uprava. 118

KANARČKE, pristne Harzseifert Edelroler, izvrstne pevce, samice za plemo, prod. Sv. Peter pri Gorici, Vertojbenska cesta, 199. 119

HLAPCA pridnega, poštenega, zmožnega vseh hišnih del, vajenega konj, plača po dogovoru, sprejme Siega, Sv. Peter na Krasu. 126

POROČNE SOBE, masivne, polna vrata, po najnižjih cenah v Trstu. Türk, Via S. Lazzaro 10. Pazite na naslov! 125

GLASOVIRJE, harmonije, orkestrone itd. v vsakem stanju popravljajo in uglašijo Andrej Pečar, v Gorici, Via Corno 17/II. 94

BABICA, avtorizirana sprejema nošče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

KAM GREMO? K Maksu Guticu, Via Sapon 5, Gostilna »Alle dre ruote«, kjer dobimo domača vina več vrst in kuhinjo z gorkimi in mrzlimi jedili, pečeno gnjat in živco. 85

DRUŽABNIKA za trgovino z vinom, s 30.000 lišcem. Dobiček gotov. Ponudbe pod »Vino« na upravništvu. 111

PRODAJALKE, izvežbane in učenke išče trgovina mešanega blaga M. Ferjančič, št. Vid nad Vipavo 109

SIRUP GLICEROFOSFAT, splošno ojačevalno sredstvo proti vsaki živčni bolezni, steklenica po L 7.— se dobiva v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 59

SOBE masivne od L 1500 naprej. Najmodernejše kuhinje od 800 naprej. Via Tessa 16 37

KIROMANT v ulici Pietà 12, vrata 6, pove srečo, preteklost in bodočnost življenja. 1593

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vreč ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 51

ZIVINOZDRAVNIŠKA SREDSTVA proti vsaki živalski bolezni se dobijo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 60

NAZNANILO

Naznanjam, da sem **odprl v Trstu, Via Udine 67 prodajalno vseh kuhinjskih potrebščin, steklenine in porcelana** v bogati izbiri in raznovrstne železnine.

Postrežba točna. Cene zmerne. Priporoča se vdani

(186) **OSKAR WEISS**

PODLISTEK

E. PHILIPS OPPENHEIM:

Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa

Prevel France Magajna.

To je moj signal in tam na morju je odgovor nanj. Dokumenti, o katerih ste slišali, se nahajajo v tistem zavrtiku. Zavladala je mračna tišina.

»Nemška podmornica bo,« je menil Michael Dilwyn. »Najbrž je prišla po dokumente.«

»To je resnica,« se je glasil mirni odgovor. »Domenjeno je bilo, da takoj po svojem prihodu prižgem ogenj in dve modri krogli bosta v odgovor svignili v zrak.«

O'Clory, velik, molčeč mož, se je sklonil naprej in položil roko na ramo gostitelja. »In kaj boste storili vi?« je vprašal.

»V tem trenutku ne vem,« je priznal Sir Denis. »Svetujte mi vi vsi. Podvezel sem to nevarno delo deloma zato, ker je bilo ne-

BEI TE DEN

Začetek v pondeljek 1. februarja

PERILO na meter
PERILO izdelano
PERILO posteljno
PERILO namizno
PERILO moško
PERILO žensko
PERILO otroško

po

IZREDNIH CENAH

Fantastična, umetniška oprema
izložbenih oken tvori posebno privlačnost

TRST **ÖHLER** **TRST**

Corso Vitt. Em. III. 16

Fredno kaj nakupite, obiščite
Veliko skladišče pohištva
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Retteri št. 1 — Via Makanton št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
VIA PIERLUIGI DA PALESTRINA 4, pritličje

Obrestuje hranilne vloge, počeni s 1. januarjem 1926 po 5%
Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.
Davek na obresti plačuje zavod sam.
Trgovcem in obrtnikom olvarja tekoče čekovne račune.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarjih ter jih obrestuje najugodnejše.
Daje posojila na menično poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev, ali dragocenosti in vknjižbe. Eskomptira trgovske efekte.
Uradne ure od 9-1 in od 3-5-1/2 pop. Poštno-hran. račun št 11.1327. Telefon 16-04.

varno in deloma radi velike svote denarja, ki bi mi bila izplačana in ki bi jo izročil našemu narodnemu bojnemu skladu, največ pa še radi tega, ker sem vedel, da bom, če uspem, povzročil Angliji velikanski udarec. Zdaj pa, ko sem se povrnil, vidim, da je zavladal med vami nov duh.

»Ni ga človeka na našem otoku,« je rekel Michael Dilwyn resno, »ki bi sovražil Anglijo bolj od mene. Skozi dolge rodove je bila ona naša zatiralca in zato smo ji davjali svoje najboljše sinove, njihovo življenjsko kri, njihov duh in njihove duše. Navzlic temu nas spaja krvna vez z njimi. Naši otroci so se ženili z njihovimi. Vi ste se zvezali z Nemci, Denis, a priznam vam, da jih mrzim. Dve stvari sta, ki sta ljubi vsakemu Irču — pravica in pogum — in v tej strahoviti vojni je oboje na strani Anglije. Izvršila je velike stvari in na skrivaj smo ponosni nanjo. Glejte, odkritosrčen sem z vami, Denis! Iz tega, kar sem vam povedal, lahko sami uganete, kaj bi jaz napravil z listinami.«

Sir Denis se je obrnil k O'Cloryu. »In vi?« je vprašal.

»Dragi moj dečko, Michael ima prav. Sovražil sem Anglijo in zoper njo sem položil puško k licu, njen veleizdajalec sem bil v mnogih kraljih dežele in spoznal sem njene ječe. Na njeno oblast sem pljuval. Povedal sem ji naravnost, da je kramarska, sebična, umazana. Gledal sem jo kravečo in veselilo me je, toda globoko v svojem srcu sem želel, da bi imi ponudila roko v spravo in prijateljstvo. Denis, deto drago, to prihaja! In zaponniti si moramo, da smo tudi mi ponosno, trdovratno plemo. Njeno roko moram srečati na pol pota in ko bo potrebna, bom jaz sam zbral skupaj naše fante in pomagal do uničenja krutega nemškega avtokratizma!«

Nova modra krogla je svignila v zrak. Sir Denis je vzel zavitek z nize in se približal velikemu odprtemu ognjišču. Častiliva postava Michaela Dilwyna se je približala njegovi postavi.

zdravniki, ki bodo poleg dobre kvalifikacije razumeli in govorili jezik ljudstva, v katerega središču se ločijo nahaaja.

3) Ker se ima v kratkem izvršiti imenovanje konsocijalnih zdravnikov, ki bodo ob enem tudi zdravniki tukajšnje bolnišnice, se obrabamo do merodajnih čini-

GOSPODARSTVO

Tolmačenje novih določb k zadržnemu zakonu

Komaj je stopil v veljavo novi odlok zakon od 7. avgusta 1925, že se je različno tolmačil, in to celo od sodnih, ki so bile poklicane, da ga izvajajo.

Bile so sodnje, ki so šle tako daleč, da so zahtevale, da se morajo tudi vse stare zadrage v novih pokrajinah prilagoditi in razviti od sedaj naprej po določbah novega zakona, četudi izhaja popolnoma jasno iz člena 1. in 2., da veljajo novi predpisi le za nove in ne za stare zadrage. Takim očitno krivim tolmačenjem je lahko prišlo v okoliščini, v navadnih ugotovitvah, in ni treba se z njimi baviti na tem mestu.

Važno pa je različno tolmačenje člena 1. omenjenega odloka zakona glede ustanavljanja novih zadrug.

Eni trdijo, da se imajo vpoštevati pri ustanavljanju vseh novih zadrug v novih pokrajinah določbe starega zadržnega zakona iz leta 1873. v zvezi z novimi določbami uvedenimi z novim odlokom zakonom. To tolmačenje je zastopano tudi v mojih člankih v zadnjih dveh številkih "Gospodarskega vestnika" in tako tolmači novi odlok tudi goriška in puljska zborna sodnija.

Za tako tolmačenje govori brezdvomno besedilo čl. 1. omenjenega odloka zakona. Ta odlok nosi predvsem napis: "raztegnitev zakonov o zadržnih in novih pokrajinah", in nadaljuje v čl. 1.: "v novih pokrajinah... je dovoljeno ustanoviti zadrage (società cooperative), pod pogojem, da se pri tem upoštevajo določbe, ki jih vsebujejo zakoni, ki so v teh pokrajinah v veljavi in ki se na zadrage nanašajo, kakor tudi one določbe, ki jih vsebujejo čl. 220, 223, 224, 225, 226, 227 in 229 trg. zakona kraljevine." V italijanskem besedilu se rabi pojem società cooperative brez vsakega pridevka, in po terminologiji, ki je v starih pokrajinah običajna, pomeni to: zadrage v splošnem, tedaj zadrage po zadržnem zakonu iz leta 1873, kakor tudi zadrage v smislu trg. zakona kraljevine.

Ako bi se bilo hotelo reči, da velja novi odlok le za società cooperative osnovane v smislu ital. trg. zak., moralo bi se bilo izrečno pristaviti še kot prispevek n. pr.: "di cui il Codice di commercio del Regno" (v smislu trg. zak. kraljevine), kajti le tako bi se bila mogla označiti omejitve pojma, ako uvažujemo, da terminologija starih pokrajinskih rabi tudi za tukajšnje zadrage, ki so se popreje imenovali "Consortia", pojem "società cooperative".

Drugi zopet tolmačijo čl. 1. tako, da se imajo razviti po novem odloku zakonu le one zadrage, ki se osnujejo v novih pokrajinah na podlagi trgov. zak. kraljevine, nikakor pa ne tudi zadrage, ki se na novo osnujejo na podlagi zadržnega zakona iz leta 1873., češ, da je razumeti pod "società cooperative" le zadrage kakor se snujejo v starih pokrajinah — ter da bi bilo v odloku izrečno izraženo, ako bi se bilo predvidelo ustanovljanje zadrug na podlagi konferenčnih avstrijskih in italijanskih zakonskih določb.

S tretjim tolmačenjem je pa prišla tržaška trgovsko-pomorska sodnija, ki je zastopala stališče, da se v novih pokrajinah lahko snujejo nove zadrage na podlagi kombiniranih določb starega zadržnega zakona iz l. 1873 in določb novega odloka od 7. avgusta 1925; poleg tega da je še vedno dovoljeno snovati v teh krajih nove zadrage na podlagi starega zadržnega zakona iz leta 1873. brez ozira na določbe novega odloka. — To mnenje je mogla zastopati tržaška sodnija zato, ker je bila ona dala ministrstvu svoj parer glede raztegnitve zadrž. zakonov kraljevine na nove pokrajine v tem smislu.

Da se zadeva čimprej razčisti, v korist zadržništva sploh, posebno pa z ozirom na visoke stroške, ki so spojeni z ustanovljanjem zadrug v smislu novega odloka zakona, kjer mora biti ustanovna listina pred notarjem napravljena, obrnila se je Zadržna Zveza v Trstu na Ministrstvo narodne ekonomije v Rimu in prosila za razjasnilo.

Ministrstvo je odgovorilo dne 21. januarja 1926 pod št. 6303/XX bis; odgovor se v prevodu glasi:

"Zadržni Zvezi v Trstu.

Predmet: Raztegnitev zadržnih zakonov na nove pokrajine.

Kr. odlok zakon od 7. avgusta 1925 št. 1778, s katerim se raztegnjuje zadržni zakoni, veljavni v kraljevini, na nove pokrajine, gre za tem, da napravi posebne ugodnosti vsebovane v naših zakonih, pristopne zadržnim organizacijam ustanovljenim na podlagi avstr. zakonov.

In ker ni v teh zakonih predvidena za zadrage (società cooperative) ona oblika, katera je predpogoj, da se lahko uporabijo določbe čl. 3. omenjenega odloka, se je dovolilo gospodarskim zadržnim, osnovanim v anektiranih pokrajinah, da si dajo ono obliko, ki jo zahteva čl. 219 kakor tudi naslednji členi it. trg. zakona, zato da lahko zahtevajo za sebe one ugodnosti, ki jih v kraljevini zadrage uživajo.

Z ozirom na to se ima rešiti prašanje, stavljeno od Vašega gospodarstva, tako, da gospodarske zadrage (novih pokrajinskih) predvidene v zadržnem zakonu z dne 9. 4. 1873. lahko delujejo na enak način kakor zadrage osnovane v kraljevini ako se prilagodijo določbam členov 220, 227 in 249 trg. zak. kraljevine; ako se pa te zadrage (novih pokrajinskih) ne nameravajo posluževati posebnih ugodnosti vsebovanih v zakonih označenih v omenjenem čl. 3. se lahko ravna pri ustanovljanju tudi samo po avstr. (zadržnem) zakonu.

Glasom tega dopisa, ki ga lahko smatramo za avtentično tolmačenje odloka zakona z dne 7. avgusta 1925, ni tedaj potrebno, da se vse nove zadrage ravna po določbah tega novega odloka, ampak se ravna lahko tudi v zadržnem po starem zadržnem zakonu toliko, kolikor to ne ustvarja, kolikor gleda poslovanja. Zadrage pa ki bi ho-

teljav z nujno prošnjo, da bi upoštevali naše upravičene želje ter tako zagotovili obstoj te za naš okraj tako koristne naprave.

Nato je bilo stavljenih še par predlogov in interelacij bolj lokalne gospodarske vsebine, nakar je bil shod zaključen.

— **Predavanja o kmetijstvu.** Goriška potovalna kmetijska škola priredi v mesecu februarju in marcu sodelovanje dr. Vallig-a in dr. Ivana Verbiča več predavanj o obdelotanju travnikov in sajnih turščic. Dne 2. februarja se bodo vršila predavanja v Opatjem selu, v Katu pri Kanalu in v Ločniku.

— **SEMENSKI OVES.** Prednaročila za semenski oves iz Češke sprejemamo le do 5. februarja t. l. Cena mu bo okoli 150.— lir za kvintal. Isto velja za

— **SEMENSKI KROMPIR** iz Jugoslavije. Cena semen. krompirja "Oneida" bo za cele vagone okoli 90.— do 95.— lir za kvintal franco vsaka železniška postaja v Julijski krajini. Prednaročila sprejema pismeno ali ustmeno Tržaška kmetijska družba v Trstu v ulici Torre bianca št. 19. Telefon št. 44-39 do 5. februarja t. l.

— **Tržaška kmetijska družba** v Trstu sklicuje za 2. turek, dne 2. februarja, važno odborovo sejo. Pri tej seji je potrebna navzočnost vseh odbornikov.

— **TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA** V TRSTU

— **TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG.** F. C. — V Trstu, 30. I. 1926.

— **Pšenica.** Zanimanje za to vrsto blaga ni tudi v tekočem tednu kaj posebno oživelo. Zanimanje se nadaljuje padanje cen tako inozemske kakor domače pšenice. Tečaj severoameriškega blaga so se gibali za gotovo blago od L. 200—207, a italijansko domače je notiralo L. 195—200 za metrski stot franko odhodna postaja. Poslovanje na termin precej zanemarljivo. Jugoslovenske ponudbe so se kretale med din. 300—302 za q franko Postojna tranzit.

— **Koruzna.** Italijanska koruzna stane po kakovosti L. 115—122, a činkvanti 105. Dovozi jugoslovenskega blaga so navadni. Ponudbe se gibljejo na podlagi din. 182 za met. stot. Razpoloženje na trgu in zanimanje za ta predmet je popolnoma mlačno. Dozdeva se, da v bližnji bodočnosti ni pričakovati kake razjasnitve sedanjega položaja. Cene na drobno so neizpremenjene.

— **Moka.** Pšenični zgrub L. 270—275. — Tip. 00 L. 270—275, št. 1 sup.: L. 255—260, št. 1: L. 235—240, št. 2 A: L. 220—225, št. 2 B: L. 200—210. — Severoameriški tip Second clear: L. 180—190, Idem First clear: L. 200—210. Tendence stabilna. — Koruzni zgrub L. 135—150, koruzna moka sijana L. 125—135. — Testenine: navadne vrste L. 200 do 240, ekstra 260—280, najfinejša 230—250, drobna 210—230. Povpraševanje po testeninah je običajno, a cene stalne.

— **Sladkor:** debelozrnati L. 637, drobnozrnati L. 640, v kosih 679, v debelozrnatih kockah L. 679, v drobnozrnatih kockah in v skatlah L. 665, v prahu L. 705 za metrski stot in brez mestne užitnine, ki znaša za 100 kg L. 35. Cene italijanskega sladkorja so v zadnjem času precej stalne in nemo-goče je zaenkrat vsako predvidevanje glede gibanja cen spriči dejstva, da inozemski (čehoslovski) sladkor ne prihaja radi visoke uvozne carine kot konkurent več v poštev.

— **Kava.** Santos I. L. 1330—1380, idem superior L. 1280, idem good 1200—1280, idem nižje vrste 1150—1200. — Rio drobna: L. 1170 do 1220, idem good 1120—1170, idem srednje vrste 1090—1120, idem navadne vrste L. 1070—1090 za 100 kg proti takojšnjemu plačilu in brez vsakega odbitka. Tara pol kg za vrečo. — Poslovanje na terminski borzi za kavo je popolnoma mrtvo in skoro brez vsakega pomena. V informacijo podajam terminske tečaje tega predmeta za 27., 28. in 29. januar: Notiranja za marec L. 1000—1020, 1000—1015, in 1010; za maj 977—985, 968—970 in 955—961; za julij 944—954, 938—948 in 930—933; za september 895—902, 889—895 in 882—890; za december L. 872—885, 866—876 in 865—868 za 100 kg. — **Kakao** "Bahia" L. 575—600, Thome 600—625.

— **Olje.** Oljkovo olje, fino in najfinejša L. 1010—1250, isto navadne vrste 950—1010. Oljkovo olje iz grških otokov: jedilno 820 do 880, špansko 810—950, dalmatinsko 850 do 900, istrsko 920—960. — Sezamovo olje L. in II. vrste 710—735, arhidovo jedilno olje 745—760, cvetlično olje 580—630, ricinovo olje L. 700—740.

— **Mleko in mlečni proizvodi.** — Pasteurizirano naravno mleko L. 130—140 hl, na drobno po L. 170 za liter, čajno maslo 1900—1950 za 100 kg, navadno v štručah L. 14—15, margarinirano 9—11.50 za kg. Cene vsem vrstam masla nagibljejo v zadnjem času k padanju. Razpoloženje v veletrgovini je precej mrtvo. Šir: tolminski oz. bovški L. 1000—1100, parmski 700 do 2100, ovčji star (Vinceza) 1250—1700, amentalec 950—1450. Sbrintz 1250—1500, Gorgonzola 800—1200, Gorgonzola svež 750—1300, ovčji sardski (cvet) 1200—1500, ovčji Montasio I. L. 1000—1400 za 100 kg.

— **Slanina in mast.** — Cene inozemskega blaga so v glavnem neizpremenjene, a domače je nazadovalo za nekaj točk. Mast iz Emilije v mehurjih notira L. 950—1000, severoameriška centrifugirana v sodih 880—950, domača 750—820, umetna za kuhno 600—650. Prekajena domača slanina 1050 do 1250, severoameriška v zabojih L. 900 do 1000. — Loj domači L. 620—630, fantski 500—540. — Margarina I. L. 750—850, II. vrste L. 650—700 za metrski stot.

— **Zelenjava in sadje na trgu Cavour.** — Cene na debelo. Pri prodaji na drobno je dovoljen 20 odstotni povisek na sledečem odstavku navedene cene. — Česnik L. 500.

— **Pomaranče** (q) 80—150, pomaranče (zaboji) 25—45, sladkorna repa 160, repa 180, kislje 130—170, artičoki (za 100 kom.) 60 do 65, korenje 70, brokoli 70—90, glavno zelje 150—160, karfiol 120—150, ohrovt 50—120, radičeve korenike 100, čebula 100 do 120, dateljni 420—600, suhe smokve 240—350, koromač 80—100, salate 130 do 320, limone (za zaboj) 32—38, mandarin (q) 150—300, jabolka 100—400, orehi 400 do 440, krompir 80—90, bruske 280—450, grah v stročju 300, paradižniki 300—360, suhe slive 400—570, radič 500—520, radič repa 90, sladka repa 70, zelena 120—280, špinača 340—550, topinambour 80—90, motovilje 500—540 in brukselski ohrovt L. 560 za metrski stot. — Cene zvezdovoz zaznamovanih predmetov se razumejo brutto per netto.

Loterijske številke					
izrečane dne 30. januarja 1926.					
Bari	7	51	86	58	25
Firenze	2	38	7	70	59
Milano	72	17	86	22	13
Napoli	20	81	37	28	8
Palermo	13	53	20	16	69
Roma	73	22	42	26	23
Torino	9	84	25	36	57
Venezia	40	2	10	44	49

— **DARCVI** Cerkljani nabrali za Solsko društvo L. 90.— Denar hrani "Goriška uprava". V počastitev spomina pok. nadučitelja gospoda Stefana Šiškovca v Hergeljah, nabrali za "Solsko društvo" na dan pogreba Hergelji — Korinci in Trbeljci L. 258.— Pokojnikoma blag spomin, vsem darovalcem iskrena hvala.

V počastitev spomina pok. Karla Šiškovca iz Črnege kala se je nabralo med pevskim zborom iz Hergelj-Kozine, družino Šiškovci in nekaj pogrebci L. 143.50 za "Solsko društvo".

— **Predno nakupite kuhinjske potrebščine, obiščite dobroznano trgovko IVAN KERŽE** v Trstu, Piazza San Giovanni št. 1 ki ima vedno v zalogi kuhinjske potrebščine vseh vrst aluminija, emajla, porcelana, steklenine itd., pripravne tudi za priložnostna darila. 192 — Preprajte se o nizkih cenah in točni posrebi —

Konsumenti!

— **Kalla, ribje konzerve specialitete,** ki so zadobile svetovno sloves že nad 50 leti kot ruske sardine, rollmops, "Ostsee", "Tafel-fleis", Anchovic in "mešane", se dobivajo tukaj po najnižjih cenah.

— **Najfinejša češka namizna gorčica,** čisto semensko blago, v osmerkotnih kozarcih po 1/4 l.

— **Pristni rosenberški liptavski sir.** Ker se dobijo pod tem imenom na trgu sir, ki so le odpadki različnih sirov, naj se konsumenti strogo pazijo na reklamno tablico z napisom: **Echt Rosenberg Liptauer, Marke Hirte.**

— **Pristni olomuški kvargiji.** Fine papirnat vrečice s podlago ali brez te, tiskane ali čiste, v veliki izbiri. Ročno delo. Cene zmerne.

Različni vzorci na razpolago.

— **Zastopnik Ad. Müller, Trst (12)** Via Alleardi 191

— **Slovensko delavsko, obrtniško, konsumno in gospodarsko društvo "Jadrano"** vpisana zadruga z omejenim poročilom v Trstu, Via dell'Industria št. 10 (Sv. Jakob) vabi na

XX. redni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo, 14. februarja t. l. ob 3 uri pop. v društvenih prostorih

— **DNEVNI RED:**
1. Pozdrav predsednika;
2. Poročilo tajnika;
3. Poročilo blagajnika;
4. Odobrenje letnega računa za l. 1925;
5. Volitev odbora;
6. Volitev nadzornišva;
7. Slučajnosti.

— **ODBOR.** Ako ob določenih uri ne bi bilo navzoče zadostno število članov, se bo vršil občni zbor uro pozneje in bo sklep ob vsakem številu navzočih.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavica in rezerve Dinarijev 60.000.000.—
Telefon: 5—18, 22—98

— **PODRUŽNICA V TRSTU** CENTRALA V LJUBLJANI

Obreštuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 1/2 % vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obreštuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

— **Podružnice:** GORICA, Brežice, Celje, Cernomelj, Kranj, Logatec, Maribor

— **Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo** Blagajna je odprta od 9 1/2—12 1/2, in od 14 1/2—16

— **Obrtniško društvo v Barkovljah** reg. zadruga z neomejeno zavezo vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil v četrtek dne 18. februarja 1926. ob 19 1/2 uri v društvenih prostorih

— **DNEVNI RED:**
1. Otvoritev občnega zbora;
2. Poročilo tajnika;
3. Poročilo nadzornišva;
4. Prečitane revizijskega poročila;
5. Potrjenje računov za leto 1925;
6. Slučajnosti.
7. Volitev novega odbora.

Ako ob navedeni uri ne bo navzoče zadostno število članov, se bo vršil občni zbor pol ure kasneje, z istim dnevnim redom in bo sklepal ne glede na število navzočih članov.

— **RAVNATELJSTVO.**

— **JAKOB BEVC** urarna in zlatavna Trst, Campo S. Giacomo 5

— **Zlato** kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah **Krone** plačuje višje kot vsi drugi. **Zaloga** raznovrstnih ur in zlatnine. (761)

— **NA OBROKE** Obleke po meri, dežni plašči, paletots, črne obleke. Bogata izbira tu-in inozemskega blaga **KROJAČNICA ZANARDO** Corso V. E. III št. 26, I. n.

— **SEVER & COMP.** Trst — ulica Machiavelli 20 — Trst prodaja semena krmilne pese kakor tudi vsa druga krmilna, zelenjadna ter cvetlična semena, zajamčeno čista, prvovrstne, po konkurenčnih cenah. 187

— **Odlikovana krojačnica** s zaslužnim križcem ter z zlato svetinjo na svetovni razstavi v Rimu se priporoča cenj. občinstvu Delo solidno in točno. Cene zmerne. Lastnik **Martin Poznajšek** Trst, Via Carducci 36 171

— **Hotel-Kavarna in Mesnica** v Jugoslaviji se takoj prodajo 183 Naslov pove upravništvo "Edinosti"

— **Najvišje cene plačujem za KOŽE** kun, zlatc, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, vaveric, krto, divjih in domačih zajcev. **D. WINDSPACH** Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 15 (62) Sprejemajo se pošiljke po pošti

— **GOVORI SE SLOVENSKO.**

— **Zobozdravnik za zobe in usta Dr. Lojz Kraigher** sprejema vse dni v tednu v Gorici na Travniku št. 20 v sobotah in nedeljah pa tudi v Ajdovščini št. 146 nasproti ljudskemu vrtu (190)

— **Maškeradne obleke** posajuje **L. VALCINI** Via Irene della Croce 10 (blizu gledališča Rosselli) Ob priliki plesni prireditve odprto celo noč.

— **ŽUPANSTVO DUTOVLJE** javlja, da se bo vršil v Dutovljah običajni semenj Sv. Blaža 180

dne 3. februarja

— **NA OBROKE** Obleke po meri, dežni plašči, paletots, črne obleke. Bogata izbira tu-in inozemskega blaga **KROJAČNICA ZANARDO** Corso V. E. III št. 26, I. n.

— **SEVER & COMP.** Trst — ulica Machiavelli 20 — Trst prodaja semena krmilne pese kakor tudi vsa druga krmilna, zelenjadna ter cvetlična semena, zajamčeno čista, prvovrstne, po konkurenčnih cenah. 187

— **Odlikovana krojačnica** s zaslužnim križcem ter z zlato svetinjo na svetovni razstavi v Rimu se priporoča cenj. občinstvu Delo solidno in točno. Cene zmerne. Lastnik **Martin Poznajšek** Trst, Via Carducci 36 171

— **Hotel-Kavarna in Mesnica** v Jugoslaviji se takoj prodajo 183 Naslov pove upravništvo "Edinosti"

— **Najvišje cene plačujem za KOŽE** kun, lisic, vider, divjih koz in druge divjačine kakor tudi domačih živali, vprašajte za ceno **FRANCA STRES** KOBARID Zaloge usnja in vsakovrstnega obuvala, na drobno in debelo. Blago prvovrstno. Cene zmerne.

— **GOVORI SE SLOVENSKO.**

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavica in rezerve Dinarijev 60.000.000.—
Telefon: 5—18, 22—98

— **PODRUŽNICA V TRSTU** CENTRALA V LJUBLJANI

Obreštuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 1/2 % vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obreštuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

— **Podružnice:** GORICA, Brežice, Celje, Cernomelj, Kranj, Logatec, Maribor

— **Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo** Blagajna je odprta od 9 1/2—12 1/2, in od 14 1/2—16